

Συγκρίσεις τιμών και μισθών μεταξύ Ελλάδας και Ευρωζώνης

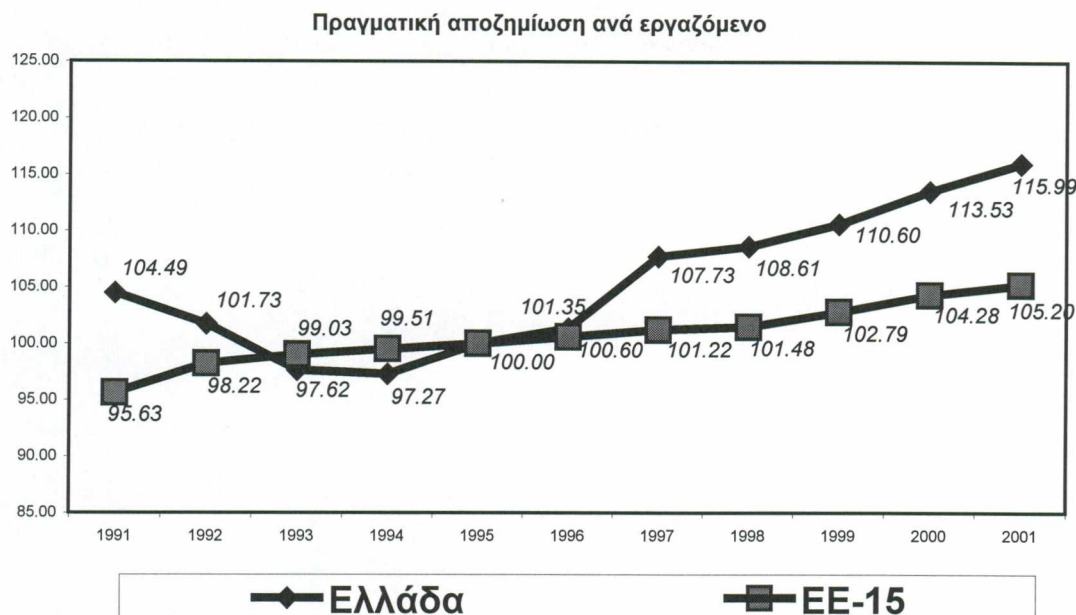
Από την αρχή του 2002, με την εισαγωγή του φυσικού ευρώ, στον ελληνικό Τύπο δημοσιεύονται άρθρα, στα οποία επιχειρείται μια σύγκριση της αγοραστικής δύναμης του μέσου Έλληνα και του μέσου Ευρωπαίου μισθωτού.

Το επιχείρημα που αναπτύσσεται είναι: “Το νόμισμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το ίδιο, ενώ οι μισθοί και οι τιμές δεν είναι ίδιοι”. Η προσέγγιση συνήθως καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι μισθοί στην Ελλάδα είναι αισθητά χαμηλότεροι, ενώ οι τιμές σε πολλά προϊόντα είναι υψηλότερες από τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές.

Ποια είναι όμως η πραγματική εικόνα;

1. Το σχετικό επίπεδο τιμών στην Ελλάδα είναι στο 80% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, δηλαδή κατά 20% χαμηλότερο. Αυτό δεν σημαίνει ότι όλα τα προϊόντα και όλες οι υπηρεσίες είναι φτηνότερες. Φυσικά και υπάρχουν κάποια προϊόντα ακριβότερα στην Ελλάδα. Όμως, το συνολικό αντιπροσωπευτικό καλάθι αγαθών και υπηρεσιών, που καταναλώνει το νοικοκυριό και βάσει του οποίου μετρείται ο πληθωρισμός στις χώρες της Ε.Ε. στοιχίζει στην Ελλάδα 20% λιγότερο απ’ ό,τι στην ΕΕ.
2. Αναφορικά με τους μισθούς, ιδιαίτερα σημαντική είναι η επισήμανση των διαφορών που υφίστανται σε εθνικό επίπεδο αναφορικά με τον τρόπο σχηματισμού της αμοιβής εργασίας (π.χ., τι περιλαμβάνουν οι μικτές αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων), τα διαφορετικά συστήματα φορολογίας και κοινωνικής ασφάλισης (ή “κοινωνικού μισθού”), που έχουν ως αποτέλεσμα την μειωμένη αξιοπιστία των συγκρίσεων.

3. Με δεδομένες τις παραπάνω επιφυλάξεις, Ο μέσος ακαθάριστος μισθός στην Ελλάδα είναι στο 60% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, δηλαδή κατά 40% χαμηλότερος. Συνεπώς, αφού οι τιμές στην Ελλάδα είναι μικρότερες κατά 20% σε σχέση με την ΕΕ, ο μέσος ακαθάριστος μισθός στην Ελλάδα σε μονάδες αγοραστικής δύναμης είναι στο 80,4% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, δηλαδή κατά 20% περίπου χαμηλότερος. Το ίδιο περίπου ισχύει και για τις αμοιβές των δημοσίων υπαλλήλων. Η αγοραστική δύναμη των βασικών αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων στην Ελλάδα κυμαίνεται στο 77% - 80% του κοινοτικού μέσου όρου (είναι η δεύτερη χαμηλότερη στην Ευρώπη μετά την Πορτογαλία).
4. Η αγοραστική δύναμη του Έλληνα μισθωτού (80,4% του μέσου όρου) συγκλίνει περισσότερο από το κατά-κεφαλήν ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης, που είναι στο 70% του μέσου όρου το 2001. Η διαφορά οφείλεται κυρίως σε δύο λόγους: (α) στο μικρότερο ποσοστό απασχόλησης στην Ελλάδα, (β) στη σχετικά μεγαλύτερη παραοικονομία στην Ελλάδα και τις ψευδείς φορολογικές δηλώσεις, όπου οι ελεύθεροι επαγγελματίες και, γενικότερα, οι μη-μισθωτοί εμφανίζονται να έχουν μικρό εισόδημα.
5. Βάσει των στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Βάση Δεδομένων «AMECO»), ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού μισθού ανά εργαζόμενο από το 1996 και μετά κυμαίνεται σταθερά πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (βλέπε σχετικό διάγραμμα).

6. Οι πραγματικοί μισθοί επί ΠΑΣΟΚ, από το 1994 μέχρι και το 2001, αυξάνονται σε ετήσια βάση κατά μέσο όρο κατά 2,6% (σωρευτικά γύρω στο 20%, βλέπε Σχεδιάγραμμα), ενώ κατά την ίδια περίοδο η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε κατά μέσο όρο κατά 2,4%. Συνεπώς, όλη η αύξηση της παραγωγικότητας πήγε στους εργαζόμενους. Αντιθέτως,

- Στην ΕΕ, την περίοδο ΠΑΣΟΚ 1994-2001, η μέση ετήσια αύξηση των μισθών ήταν 0,6%, ενώ της παραγωγικότητας 1,5%. Όχι μόνο η ευρωπαϊκή οικονομία κινήθηκε με μικρότερους ρυθμούς ανάπτυξης από την ελληνική, αλλά και μόνο το 1/3 περίπου της αύξησης της παραγωγικότητας πήγε στους εργαζόμενους με μορφή αύξησης των πραγματικών μισθών. Αυτό υποδηλώνει ότι μέχρι σήμερα η πραγματική σύγκλιση στους μισθούς είναι ταχύτερη από τη σύγκλιση στην υπόλοιπη οικονομία.
- Στην προηγούμενη χρονική περίοδο 1990-1993 της ΝΔ, οι πραγματικοί μισθοί μειώνονταν σε ετήσια βάση κατά 3,1%,

ενώ η παραγωγικότητα αυξήθηκε κατά 0,3%. (Στην ΕΕ τα αντίστοιχα ποσοστά την ίδια περίοδο ήταν 1,5% και 1,7%).

7. Προστατεύουμε όσους δεν διαθέτουν εισόδημα για ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο με μέτρα αναδιανεμητικής πολιτικής, όπως:

- η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής όπως καταγράφεται από τα στοιχεία που εμφανίζουν διεύρυνση της φορολογικής βάσης,
- οι φορολογικές απαλλαγές προς τις οικογένειες,
- η τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας,
- η βελτίωση της σχέσης έμμεσων φόρων προς άμεσους φόρους
- και οι εισοδηματικές ενισχύσεις προς τους χαμηλοσυνταξιούχους.

Αύξηση των πραγματικών μισθών ως % της αύξησης του ΑΕΠ¹

	1998	1999	2000	2001	2002	Μ.Ο. 98-02	Κατάταξη
Ην. Βασίλειο	113.3%	190.5%	113.8%	130.4%	152.9%	140.2%	1
Φινλανδία	50.9%	20.0%	15.8%	340.0%	88.2%	103.0%	2
Σουηδία	63.9%	15.6%	205.6%	78.6%	100.0%	92.7%	3
Δανία	89.3%	90.5%	37.5%	115.4%	125.0%	91.5%	4
Πορτογαλία	33.3%	58.8%	102.9%	123.5%	126.7%	89.1%	5
Ελλάδα	48.4%	79.4%	74.4%	46.3%	85.7%	66.9%	6
Βέλγιο	40.9%	70.0%	12.5%	61.5%	130.8%	63.1%	7
Ιρλανδία	27.9%	25.9%	29.6%	84.6%	142.4%	62.1%	8
Ε.Ε.	27.6%	61.5%	27.3%	47.1%	107.1%	54.1%	
Ολλανδία	39.5%	35.1%	65.7%	-13.3%	126.7%	50.7%	9
Γαλλία	47.1%	62.1%	3.2%	20.0%	80.0%	42.5%	10
Λουξεμβούργο	23.7%	43.9%	18.9%	45.0%	70.0%	40.3%	11
Αυστρία	57.1%	67.9%	3.3%	0.0%	58.3%	37.3%	12
Ισπανία	20.9%	12.2%	-2.4%	7.4%	60.0%	19.6%	13
Γερμανία	30.0%	44.4%	-30.0%	-71.4%	114.3%	17.5%	14
Ιταλία	-194.4%	43.8%	10.3%	27.8%	84.6%	-5.6%	15

(1): Μεταβολές των ονομαστικών μισθών (κατά κεφαλή) μείον τον πληθωρισμό (εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή) προς τη μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ

Πηγή: European Economy, European Commission, Supplement A, Economic Trends, No 10/11 October-November 2001